

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. I. Error Calvinii refertur, & variis Scripturæ testimoniis, nec non ratione
D. Thomæ refellitur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

hypostaticam mereretur: nam licet connaturaliter essentia & proprietates fiant ex vi ejusdem actionis, & ex vi ejusdem decreti, possunt tamen, de potentia absoluta, distinctas actiones & diversa decreta terminare: Ergo quamvis beatitudo consequeretur gratiam substantiali unionis, ut vera & propria ejus passio, & repugnet gratiam unionis cadere sub merito Christi, possit Christus de potentia absoluta mereri essentiali beatitudinem: gloria enim corporis non minus ad gloriam animæ sequitur, quam hæc ad gratiam unionis, & tamen de facto Christus meruit beatitudinem corporis, & non meruit beatitudinem animæ.

164. Ad quartum respondeo, negando Majorem, ad cuius probationem dico, actum dilectionis in Christo, coexistentem visioni beatæ, regulari scientiâ infusâ: licet autem talis scientiâ sit ex natura rei posterior visioni beatæ & dependens ab illa, hæc tamen dependentia essentialis non est, & per consequens non implicat prius naturâ talem scientiâ Christo infundi, quàm lumen gloriæ & visionem beatificam; subindeque notitiâ scientiâ infusâ, sic de potentia absoluta ad visionem præexistente, potest regulari actus dilectionis in Christo; qui cum in tali casu, et si visioni coexistere, ab illa nec immediatè nec mediatè dependere, meritum illius esse possit;

165. Dices, Notitiâ Dei habita per scientiâ infusam, anteverrens visionem beatam, & independens ab illa, necessariò eius obscura: Sed implicat obscura cognitio visioni beatificæ coexistens: Ergo implicat notitiâ regulans dilectionem in Christo, coexistentem visioni beatificæ, quæ ab illa sit independens: Minor patet, Major verò suadetur. Scientiâ per se infusâ subalternatur visioni beatificæ: Atqui actus scientiâ subalternatæ, non potest esse evidens, sed necessariò est obscurus nisi subordinetur scientiâ subalternanti, ut communiter Philosophi docent: Ergo cognitio scientiâ infusæ, non subordinata visioni beatificæ, sed independens ab illa, evidens esse non potest, sed necessariò est obscura, subindeque cum visione beatâ impossibilis.

166. Respondeo negando Majorem, ad cuius probationem, nego etiam Majorem: idè enim Theologia nostra scientiâ beatorum subalternatur, quia habet Deum pro objecto primario, sicut scientiâ beatâ; & conclusiones, nempe attributa divina erga quæ versatur, primariò deducit ex divina essentia, ut cognita clarè in se ipsa, vel ut cognita obscurè per fidem: scientiâ autem per se infusâ, non habet pro objecto primario Deum, sed ens creatum, ut in se & ratione sui supernaturaliter cognoscibile, per speciem propriam illum in se representantem: nec Dei proprietates demonstrat, nec conclusiones ex principiis cognitis per visionem beatificam deducit; unde non subalternatur scientiâ beatâ, subindeque præcedere ad illam, claritatem & evidentiam habere potest.

167. Ad ultimum dicendum quod licet de facto gratiâ habitualis fuerit in Christo principium meriti, & necessaria ad merendum connaturali modo; de potentia tamen absoluta actus meritorij potuerunt procedere in Christo, à sola gratiâ unionis, & auxilio actuali supernaturalis ordinis, ut supra disp. 12. art. 2. §. 2. conclusiõne 3. ostensum est.

ARTICULUS VI.

An Christus gloriam sui corporis, (sive nominis exaltationem sibi meruerit?

§. I.

Error Calvini refertur, & variis scripturæ testimoniis, nec non ratione D. Thomæ refellitur.

Calvinus lib. 2. instit. cap. 17. §. 6. affirmat Christum Dominum, nihil sibi meruisse gloriam corporis, nec nominis exaltationem, sed omnia merita sua ad nos ordinasse, omnino præmium illis correspondens, nobis concultum, ut sic magis eximium quo homines proficiuntur amorem ostenderet; reprehenditque Lombardum & Scholasticos, eosque curiolitatem & temeritatis arguit. quòd oppositum doceret & Christum non solum nobis, sed etiam sibi meruisse pronuntiant. Verùm hæc doctrina Calviniana, non solum temeraria, sed etiam prioris sententia est, & Scripturæ ac SS. Patribus aperte repugnat, unde ut confutetur, & Catholica veritas stabilietur,

Dico breviter: Christus gloriam sui corporis, sive nominis exaltationem, sibi promeruit.

Probatur primò conclusio variis scripturæ testimoniis, quæ illam apertè demonstrant: citatur enim Lucæ 24. Nonne oportuit Christum propter

168. *Quia intrare in gloriam suam? corporis scilicet, nam gloriam animæ a primo conceptionis momento possidebat.*

Ad Hebræos 2. *Vidimus Iesum propter passionem mortis, gloriâ & honore coronatum.*

Ad Ephef. 4. *Quod autem ascendit, quid est nisi quia descendit in inferiores partes terræ? Ubi ascendit in cælum, descendit per humilitatem tribuimus.*

Item idem Apostolus ad Philip. 2. de Christo loquens sic ait: *Humiliavit semetipsum factus obediens usque ad mortem, mortem autem crucis propter quæ*

Deus exaltavit illum, & donavit illi nomen quod est super omne nomen, ut in nomine Iesu omne genu flexatur &c.

Quibus verbis Apostolus (ut ibidem observat S. Thomas) commendat præmium humilitatis Christi, per quam meruit sibi exaltationem, quantum ad tria: nimirum quantum ad gloriam resurrectionis, ut denotatur per illa verba: *Propter quod & Deus exaltavit illum.* Quod

manifestatione suæ divinitatis, ut designant verba sequentia, *Et donavit illi nomen quod est super omne nomen.* Et quoad reverentiam totius creaturæ, ut denotant illa alia verba: *Ut in nomine Iesu omne genu flexatur, cælestium, terrestrium, & infernorum.*

Nec admittenda est evasio Calviniana, quæ ad prædicta testimonia responderet, quod in illis solum significatur simplex affectus gloriæ corporis post mortem & passionem Christi, non autem causa meritoria, Quis enim non videt quod illa particula *propter*, quæ utitur Apostolus, causalitatem veram denotat, quæ non potest esse alia quàm meritoria?

Id magis constat ex per celebri Propheta Regij testimonio, qui Psalmo 109. exaltationem Christi in resurrectione & ascensione, & gloriosissimū ejus triumphum, ascribendum esse tantquam præcipuæ causæ meritoria, ipsius humilitati, laboribus, gravissimisque acerbissimæ passionis doloribus, his verbis declarat: *Deus*

in via bibit, propterea exaltabit caput. Torrentem A
appellat cursum rerum humanarum: quomodo
enim torrens magno impetu & sonitu fluit, &
turbidus ac turbatus incedit; & paulo post
cellat, & ne vestigium quidem sui relinquit: sic
sunt res humanae tempore hujus mortalitatis;
transiunt enim omnia, & ut plurimum turbida
& turbata: audiuntur saepe maxima praelia, &
turbationes gentium & populorum, ut tempo-
re Alexandri Magni Caesaris, Gustavi Suetio-
rum Regis, & similibus: sed paulo post finem
accipiunt, cum ipsi, tum posteri eorum, & vix
inveniuntur vestigia potentiae ipsorum. Ad
hunc torrentem descendit Filius Dei per Incar-
nationem itam, & in via, id est in spatio vitae
mortalis & transeuntis bibit aquam turbidam
hujus torrentis, tulit a rumnas nostrae mortali-
tatis, imò etiam in profundum torrentis descen-
dit per passionem, juxta illud Psal. 68. *Intra-
vunt aquae usque ad animam meam, & influxus sum in
limbo per foveas, & non est substantia.* Merito igitur
hujus tantae humiliationis spontè susceptae pro
gloria Patris, & salute generis humani, & gra-
vissimorum dolorum, quos pertulit, pertransen-
do torrentem mortalitatis nostrae, exaltavit
postea caput in resurrectione & ascensione sua,
ut triumphans de hostibus in aeternum, sedensque
ad dexteram Patris, & constitutus iudex vivo-
rum & mortuorum. Unde Tertullianus lib. de
corona militis: *Christus foveas post sella gustavit, nec
ante illam gloria in coelestibus salutat, quam Rex Ju-
daeorum proscriptus in cruce.* Et Augustinus Tract.
10. in Joan. *Humilitas claritatis est meritum, cla-
ritas humilitatis est premium.* Quam claritatem
Christus à Patre petebat Joan. 17. his verbis:
*Ego te clarificavi super terram, & opus consummavi,
quod dedisti mihi ut faciam, & nunc clarifica me tu
Pater.* Hinc etiam D. Bernardus serm. 3. de As-
censione Domini infert, Deum, licet naturam suam
periret, si hunc sit, & nihil ipsi ad augmentum ac-
cedere possit, nec ad decrementum decedere,
modum tamen per Incarnationem invenisse,
quo proficeret. *Christus (inquit) cum per naturam
divinitatis non haberet, quod cresceret, ascenderet, vel
proficeret per descensum, quomodo cresceret, invenit,
veniens in cruce, pati, mori, ne moreretur in aeter-
num: propter quod Deus exaltavit illum.*

Probatur secundo conclusio ratione D. Tho-
mae hic art. 3. Habere aliquid per meritum, di-
gnius & perrectius est, quam illud habere sine
merito, si cetera sint paria; hoc est si majoris di-
gnitatis detrimentum non sequatur: Sed potuit
Christus habere ex merito gloriam sui corpo-
ris, & sui nominis exaltationem; nec sequitur
ex hoc detrimentum majoris alienius dignita-
tis. Ergo utramque Christus meruit.

171. Considerandi: Actibus Christi Domini nulla
ex conditionibus ad meritum requisitis defuit
in ordine ad gloriam corporis, & alia illa non
se tenuit ex parte principij meriti, sicut unio hy-
postatica & gratia habitualis: Illam etiam ab
initio conceptionis non habuit, sicut gloriam &
beatitudinem animae; sed ea caruit toto tempo-
re vitae mortalis, ut locus redemptioni homi-
num per passionem & mortem daretur: Ergo
licet Christus unionem hypostaticam, gratiam
habitualementem, & gloriam animae non meruerit,
gloriam tamen corporis morte & passione sua
sibi promeruit. Idemque de nominis sui exalta-
tione dicendum est. Unde Apoc. 5. dicitur *Di-
gnus est agnus qui occisus est, accipere virtutem & di-*

*gnitatem, sapientiam, & fortitudinem, & honorem,
& gloriam & benedictionem.* Quae omnia pertinent
ad nomen exaltationem, atque gloriam corpo-
ris ipsius Christi, & resurrectionis ejus, in qua
divinitatem accepisse dicitur, quia in ea facta
fuit reunio totius humanitatis cum Verbo, &
veluti quaedam restitutio unionis hypostaticae,
ut alibi declaravimus. Notandè vero sunt par-
ticulae illae *dignus, & qui occisus est*, quae denotant
mortem & passionem Christi fuisse causam me-
ritoriam suae resurrectionis, & exaltationis. Un-
de perinde est dicere, *Dignus est qui occisus est*, ac
dicere, *Dignus est, qui occisus est*; unde paulo ante
propter eandem rationem dicitur: *Dignus es Do-
mine accipere librum, & aperire signacula ejus,*
QUONIAM OCCISUS ES.

§ II.

Solvuntur objectiones.

Obijciens primò cum Calvino: In sacris litte- 172.
ris non assignatur alia causa adventus Chri-
sti, quam nostra salus & redemptio, ut supra dis-
p. 5. varijs Scripturae testimonijs declaravimus: At
si Christus meruisset sibi gloriam corporis, &
exaltationem sui nominis, sola causa adventus
ejus in mundum, non fuisset nostra salus & re-
demptio, sed etiam proprium commodum &
utilitas, nimirum gloria sui corporis, & exalta-
tio sui nominis: undè magis pro te incarnatus &
mortuus esset, quam pro hominibus, ut olim
contra Arianos arguebat Cyrillus lib. 3. the-
sauri cap. 2. ubi sic ait: *verò, ut ipsi dicunt, exalta-
tus post incarnationem est Filius Dei, & factus subli-
mus, quod antea non habebat, pro se magis incarnatus
esset, quam pro hominibus, sibi enim magis secundum
vos pro ut, quam hominibus: ita non pro nostra salute
magis, quam ut ipse exaltaretur, nomenque maxi-
mum assequeretur, homo factus esset.* Addit Calvi-
nus, quòd si Christus aliquid sibi meruisset, di-
lectio ejus erga homines frigidesceret; nam qua-
rens ex suo merito propriam utilitatem, non ita
diligit illum, cui aliquid donum meretur, ac si
nihil utilitatis sibi ex tali motivo quaereret.

173. Respondeo quòd licet finis primò & princi-
paliter intensus per adventum Christi fuerit sa-
lus nostra & redemptio, hoc tamen non obstat,
quin Christus secundariò & minus principaliter
potuerit intendere gloriam sui corporis, suaeque
nominis exaltationem, & ad illam obtinendam
merita sua secundariò ordinare. Exemplum ha-
bemus in Angelis, quibus Christus illuminationes
& gaudia quaedam accidentaliter promeruit,
sicut hominibus gratiam & gloriam essentia-
lem; cum hac tamen differentia, quòd humanitas
Christi (ut ait S. Thomas qu. 29. de verit. art. 4.
ad 5.) *ordinatur ad influentiam, quam facit in homi-
nes, ut ad finem intentum: influxus autem in Ange-
los non est finis incarnationis, sed tanquam incarnati-
onem consequens.* Ita similiter dicimus, quòd Chri-
stus licet morte & passione sua meruerit sibi
gloriam corporis, & nominis sui exaltationem;
hoc tamen non fuit de primaria ejus intentione,
praecipua enim passionis suae causa fuit nostra
redemptio. Undè quemadmodum Christus
pro Angelis non dicitur incarnatus, vel mortuus,
ita nec propter se venisse, & mortuum esse
assumari potest, nam iste modus loquendi de-
notat primum & praecipuum, mortis, adventus,
& passionis Christi finem ac motum.

Neque urget contra hanc responsionem dis-
cursus